

Asia: VN/1088/2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (lukio- ja ammatillisen koulutuksen lukuvuosimaksut EU/ETA-valtioiden ulkopuolisille ja ammatillisen koulutuksen tilauskoulutus)

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnon keskeinen sisältö

Ammatilliseen koulutukseen EU-/ETA-maiden ulkopuolelta tuleville opiskelijoille ehdotettu maksullinen koulutus lukuvuosimaksujen muodossa vaarantaa Etelä-Pohjanmaan Järviseudun yritysten työvoiman saantia ratkaisevasti. Työvoiman heikentyvä saanti mahdollisten lukuvuosimaksujen takia vaikuttaa luonnollisesti yritysten kasvuun, kannattavuuteen ja koko alueen elinvoiman kehitykseen.

Lausuntonne koskien ammatillisen koulutuksen tilauskoulutusta koskevia ehdotuksia

-

Lausuntonne koskien lukiokoulutuksen tilauskoulutusta koskevia ehdotuksia

-

Lausuntonne koskien ammatillisen koulutuksen lukuvuosimaksuja koskevia ehdotuksia

Lukuvuosimaksut

Lausuntonne koskien ammatillisen koulutuksen lukuvuosimaksuja koskevia ehdotuksia

Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy on viiden kunnan (Alajärvi, Evijärvi, Lappajärvi, Soini ja Vimpeli) alueella toimiva elinkeinoyhtiö, joka tarjoaa yritysneuvontaa sekä alkaville että olemassa oleville yrittäjille ja yrityksille maksutta. Järvi-Pohjanmaan alue on elinkeinotoiminnaltaan painottunut metalli- ja puuteollisuuteen. Myös palvelut sekä maataloustoiminta työllistävät alueella. Meneillään olevasta taloudellisesta laskusuhdanteesta huolimatta aluetta leimaa alhainen työttömyysaste. Esimerkiksi Evijärvellä työttömyysaste oli 5,0 % huhtikuussa 2025. On selvää, että talouden kääntyessä noususuhdanteeseen tuotannon puolella toimivasta työvoimasta tulee olemaan pulaa.

Järviseudun ammatti-instituutti (JAMI) on Järvi-Pohjanmaan alueella toimiva merkittävä ammatillinen oppilaitos, joka kouluttaa työvoimaa alueen tarpeisiin. Tällä hetkellä JAMI:n opiskelijoista noin kolmannes on taustaltaan kansainvälisiä. Näistä kansainvälisistä opiskelijoista valtaosa hakeutuu opintoihinsa EU/ETA-alueen ulkopuolelta.

Nyt valmistelussa olevassa esityksessä ehdotetaan, että EU/ETA-valtioiden ulkopuolelta tuleville opiskelijoille säädettäisiin lukuvuosimaksuista lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa. Esitys on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.8.2026, jolloin se koskisi tuon jälkeen opintonsa aloittavia.

JAMI:n EU/ETA-alueen ulkopuolelta tulevilla JAMI:n opiskelijoilla on iso merkitys koko Järviseudun työ- ja elinvoiman näkökulmasta. On selvää, että useimmilla näistä opiskelijoista ei ole mahdollisuutta maksaa täysihintaisia lukuvuosimaksuja opinnoistaan. Koulutetun työvoiman saannin hankaloituminen sekä meillä että muualla Suomessa asettaa uudella tavalla haasteita yrityksille tuottavuuden ja tuotannon näkökulmasta. On selvää, että tämä vaikuttaa myös yritysten sijoittumiseen pitkällä aikavälillä.

EU- ja ETA-maiden ulkopuolelta tulevien opiskelijoiden sulkeminen pois maksuttoman toisen asteen opintojen piiristä vaikeuttaa suoraan työvoiman saatavuutta ja elinkeinotoimintaa Järviseudun alueella ja muualla Suomessa.

Lausuntonne koskien lukiokoulutuksen lukuvuosimaksuja koskevia ehdotuksia

-

Lausuntonne koskien rahoituslain muutoksia

-

Lausuntonne koskien oppivelvollisuuslakiin ehdotettavaa muutosta

-

Lausuntonne koskien tiedonvaihto-oikeuksia

-

Alanko-Luopa Vesa
Järvi-Pohjanmaan yrityspalvelu Oy